

Către: Dorin RECEAN
Prim-ministrul Republicii Moldova

Ala NEMERENCO
Ministra Sănătății

Copie: Adrian BELÎ
Vicepreședintele comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie

Gheorghe GORCEAG
Directorul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate

Nr. 98 din 6 octombrie 2023

Ref.: Avizul Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea hotărârii Guvernului nr. 1128/2016 cu privire la Centrul pentru achiziții publice centralizate în sănătate

Stimate domnule Prim-ministru,

Stimată doamnă Ministră,

Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) apreciază și remarcă acțiunile progresive întreprinse de Guvern pentru perfecționarea mecanismului achizițiilor publice centralizate de medicamente și dispozitive medicale.

Considerăm totodată important efectuarea unor amendamente suplimentare pentru asigurarea echilibrului între sarcina impusă asupra mediului de afaceri și interesul public urmărit.

Scopul final al modificărilor recomandate constă în elaborarea unui mecanism eficient și corect de achiziții publice centralizate în domeniul medical, fapt ce va contribui la îmbunătățirea calității serviciilor prestate în cadrul sistemului public de îngrijire a sănătății.

DE ORDIN GENERAL

Comunitatea de afaceri consideră și reiterează faptul că valoarea penalităților stabilite pentru întârzierile admise de operatorii economici este disproporționată în raport cu penalitățile impuse autorității/instituțiilor publice pentru neexecutarea în termen a obligației de plată, fiind de câteva ori mai mare.

Deși se recunoaște importanța protecției interesului public în asigurarea promptă a instituțiilor medico-sanitare cu produsele necesare desfășurării activității acestora, totuși valoarea penalităților stabilite prin contractul-model este una exagerată și disproporționată scopului urmărit, impunând agenții economici la

respectarea unor condiții contractuale inechitabile, care generează pierderi materiale în urma participării la această categorie de raporturi cu autorități publice.

Mai mult, deseori acesta este unul din principalii factori care determină refuzul operatorilor economici de a depune ofertele la desfășurarea licitațiilor publice, ceea ce în rezultat ar putea genera perturbări în mecanismul de asigurare cu medicamente și dispozitive medicale a sistemului de sănătate.

Asociația pledează pentru o reglementare mai echilibrată a acestor raporturi, solicitând considerarea propunerilor indicate mai jos.

PROPUNERI ASUPRA NORMELOR PROIECTULUI

I. Punctul 2.3 din proiectul contractului:

„2.3. Beneficiarul poate solicita o reducere sau majorare argumentată a cantității de Bunuri/servicii în limitele prevederilor legislației în vigoare în domeniul achizițiilor publice, informând despre aceasta Vânzătorul/Prestatorul și Centrul cu 30 zile înainte de livrare.”

Comentariu

Menționăm că legea privind achizițiile publice oferă dreptul autorității contractante de a majora cantitatea bunurilor/serviciilor până la 15% din valoarea contractului inițial, însă pentru reducerea cantității legislația nu prevede o limită.

Considerăm că, pentru a asigura o echitate între părți, este necesar de a fi reglementat expres faptul că reducerea cantității poate fi solicitată doar în limita maximă de 15% din valoarea fiecărui lot.

II. Punctul 6.1. litera b) din proiectul contractului:

„6.1. În baza prezentului Contract, Vânzătorul/prestatorul se obligă: [...] b) să anunțe Beneficiarul și Centrul, în decurs de 5 zile calendaristice de la semnarea prezentului Contract prin mijloace electronice, despre disponibilitatea livrării Bunurilor/serviciilor;”

Comentariu

Considerăm această clauză ca fiind ambiguă și purtătoare de riscuri, deoarece fiecare contract prevede termeni diferiți de executare, e.g., termenul poate începe să curgă din data efectuării comenzii de către beneficiar sau la un alt moment determinat din data semnării contractului.

Se consideră oportun excluderea clauzei.

III. Punctul 6.2. litera f) din proiectul contractului:

„6.2. În baza prezentului Contract, Beneficiarul se obligă: c) să perfecteze, în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a clauzelor contractuale de către Vânzător, actele confirmative (copia bonului de comandă, refuzul Vânzătorului de a livra Bunurile prevăzute în prezentul Contract etc.) și să le înainteze Centrului pentru penalizare conform condițiilor prezentului contract și includerea operatorilor în Lista de interdicție, pentru a fi prezentate Agenției Achiziții Publice.”

Comentariu

Considerăm oportun introducerea obligației beneficiarului de a informa în prealabil vânzătorul cu privire la intenția de a transmite către CAPCS informația privind neîndeplinirea termenilor contractului de către vânzător.

IV. Punctul 9.8. lit. b) din proiectul contractului:

*„9.8. Pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor/serviciilor, Vânzătorul/prestatorul poartă răspundere materială precum urmează: a) pentru primele 30 de zile calendaristice de întârziere, penalitatea constituie 0,1% din suma Bunurilor/serviciilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere; b) pentru următoarele zile de întârziere, care depășesc perioada de 30 de zile calendaristice, **penalitatea constituie 0,5% din suma Bunurilor/serviciilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 30% din suma Bunurilor/serviciilor nelivrate pentru întreaga perioadă de întârziere.** În cazul în care Vânzătorul/prestatorul a respectat termenul indicat în pct. 9.2. suportă o penalitate de cel mult de 15 % din suma bunurilor/serviciilor contractate livrate cu întârziere.”*

Punctul 9.9 din proiectul contractului:

*„9.9. În cazul în care întârzierea depășește 90 zile, se va considera ca refuz de a vinde bunurile/serviciile, iar Vânzătorul/Prestatorul **va suporta o penalitate în valoare de 30% din suma Bunurilor/serviciilor contractate nelivrate.**”*

Comentariu

Respectiva clauză generalizează toate situațiile și orice întârziere de livrare a mărfii, CAPCS trebuind mai degrabă să examineze fiecare caz în parte de întârziere și motivele invocate de către vânzător, întârzierile putând fi generate de cauze ce nu puteau fi prevăzute nici de furnizorul de bunuri, și nici de vânzător (e.g., blocarea mărfurilor în porturi sau pierderea containerelor). De asemenea, catalogarea ca refuz a faptului întârzierii livrării bunurilor cu peste 90 de zile nu întotdeauna este adecvată (e.g., în caz dacă vânzătorul nu a recepționat la rândul lui marfa).

Totodată, considerăm valoarea penalităților stabilite pentru agenții economici ca fiind una exagerată și disproporționată scopului urmărit, impunând companiile la respectarea unor condiții contractuale inechitabile, ce generează pierderi materiale în urma participării la această categorie de raporturi cu autoritățile publice.

În vederea tratării egale a operatorilor economici și instituțiilor medicale care activează în condiții similare, considerăm justă diminuarea plafoanelor penalităților instituite pentru vânzător/prestator și reglementarea lor într-o mărime echivalentă celor stabilite beneficiarilor și Centrului la punctele 9.11. și 9.12 - 0,1% din suma bunurilor/serviciilor nelivrate/neprestate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma bunurilor/serviciilor nelivrate/neprestate pentru întreaga perioadă de întârziere.

Totodată, considerăm neclar modul de aplicare a punctelor 9.8 și 9.9, ambele reglementând încasarea unei penalități în aceeași valoare de 30% din suma Bunurilor/serviciilor contractate nelivrate.

V. Punctul 9.10 din proiectul contractului:

„În cazul neîndeplinirii cantitative sau calitative în perioada convenită a contractului, se va reține garanția de bună execuție.”

Comentariu

Considerăm această clauză ca fiind interpretabilă și care ar putea conduce la eventuale abuzuri ale autorității contractante față de operatorii economici.

Pentru a evita aplicarea disproporționată a sancțiunilor pentru neexecutarea obligațiilor și pentru a exclude interpretările extensive, propunem modificarea clauzei 9.10 - oferind autorității contractante dreptul de a reține garanția de bună execuție în cazul neîndeplinirii de către vânzător a pct. 9.5 din Contract, care prevede un termen de remediere a neajunsurilor calitative sau cantitative.

VI. Punctul 9.12. din proiectul contractului:

*„9.12. Pentru transferul cu întârziere către Vânzător/prestator **din momentul recepționării mijloacelor financiare de la beneficiar***, Centrul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma Bunurilor/serviciilor neachitate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a Bunurilor/serviciilor neachitate.”*

Comentariu

Se propune excluderea cuvintelor “*din momentul recepționării mijloacelor financiare de la beneficiar*” din redacția normei, pentru a oferi agenților economici termeni exacti de calcul a penalităților. O asemenea clauză ar asigura agentului economic o protecție efectivă și ar impune autoritățile publice la respectarea condițiilor contractului.

Această clauză mai este considerată extrem de nefavorabilă agenților economici contractați datorită faptului lipsei mijloacelor efective oferite ultimilor pentru a determina care este „*momentul recepționării mijloacelor financiare de la beneficiar*”.

VII. Punctul 11.6. din proiectul contractului:

„11.6. Prezentul contract se consideră încheiat la data semnării și intră în vigoare la data înregistrării de către Autoritatea contractantă.”

Comentariu

Menționăm despre existența cazurilor de expediere cu întârziere a contractului înregistrat către vânzător.

În aceste situații, vânzătorul este în incertitudine privind termenul de executare a obligațiilor, iar autoritatea publică plasând această responsabilitate pe seama agentului economic, poate aplica penalități pentru întârziere sau reține garanția de bună execuție.

Considerăm că în contract urmează a fi indicată în mod expres obligația Centrului de a informa sau expedia contractul înregistrat către părți, în aceeași zi sau în ziua imediat următoare din momentul înregistrării lui. În cazul neexecutării acestei obligații, termenul de livrare urmează a fi prelungit proporțional zilelor întârziate, vânzătorul/prestatorul fiind exonerat de achitarea penalității prevăzute în contract.

VIII. Altele

Se propune analiza oportunității stipulării în contractul-model a obligației beneficiarului și a Centrului pentru achiziții publice centralizate în sănătate de a compensa prejudiciul cauzat vânzătorului în cazul refuzului de a recepționa bunurile potrivit contractului semnat de părți și obligarea compensării prejudiciului cauzat vânzătorului care a importat bunurile exclusiv pentru a fi livrate beneficiarului, inclusiv compensarea cheltuielilor de nimicire dacă acestea sunt probate.

Menționăm de asemenea că vânzătorul poate suporta penalități față de furnizori/producători pentru neexecutarea volumelor de achiziții/vânzări, astfel vânzătorul fiind pus într-o situație defavorabilă în cadrul unui contract de achiziții publice.

Clauza propusă spre examinare ar trebui să urmărească scopul responsabilizării beneficiarilor și CAPCS în vederea contractării stricte a volumului de bunuri necesar, bazat pe statistici, și protejării agenților economici de prejudicii nejustificate.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”